

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola „Pramínek“ Liberec, Březinova 385/8

Adresa: Březinova 389/8, 460 05 Liberec 5

Identifikátor školy: 600 079 554

Termín konání inspekce: 19. – 21. leden 2003

Čj.:	H5-1020/04-1075
Signatura:	kh4ax113

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Čtyřtřídní Mateřskou školu „Pramínek“ Liberec, Březinova 289/8 zřizuje Statutární město Liberec od 1. ledna 2003 novou zřizovací listinou jako příspěvkovou organizaci. Ve zřizovací listině je vymezen hlavní účel a předmět činnosti, majetek předaný do správy, majetková práva a povinnosti, finanční hospodaření a okruh pro doplňkovou činnost. Součástí mateřské školy (dále jen MŠ) s kapacitou 86 dětí je školní jídelna s kapacitou 86 jídel. Ředitelka povolila výjimku z počtu dětí ve dvou třídách z 20 na 26 dětí. V tomto školním roce bylo přijato 84 dětí, z toho je 15 zařazeno do „speciální třídy“ a 3 jsou individuálně integrované.

Aktuální Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení OŠM-156/02-RZS již neuvádí speciální třídu. Ve výkaze Škol V 1-01 k 30. září 2003 jsou tyto děti vykázány jako skupinová integrace a do MŠ jsou zařazovány dle směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení. Provoz MŠ je stanoven od 6:30 do 16:30 hodin. Rodiče jsou organizováni v Unii rodičů a podílejí se aktivně na životě školy.

Výchovně-vzdělávací program je zaměřen na běžnou péči a speciální péči pro děti zdravotně oslabené, s řečovými problémy a kombinovanými vadami.

Od roku 2000 probíhala na škole za běžného provozu rozsáhlá rekonstrukce celé budovy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor tvoří sedm pedagogických pracovníků s odpovídajícím vzděláním pro daný typ školy a dlouholetou praxí (21 až 30 let) a logopedka, zaměstnaná na dohodu o pracovní činnosti. Odbornou péči ve třídě se skupinovou integrací (dále jen speciální třída) zajišťuje učitelka s rozšířeným vzděláním speciální pedagogiky pro mateřské školy. Spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem pro děti s řečovými vadami, pedagogicko-psychologickou poradnou, se zdravotní sestrou z Centra zdravotní a sociální péče (dále jen CZSP), která provádí individuální rehabilitaci, inhalaci, míčkování. Čtyři učitelky absolvovaly logopedický kurz a své zkušenosti využívají při práci s dětmi.

Všechny pedagogické pracovníce mají celý pracovní úvazek, umožňující ve třech třídách souběh přímé práce u dětí, kromě speciální třídy, kde polodenní provoz zajišťuje pouze jedna učitelka. Po obědě přecházejí děti pravidelně do vedlejší třídy. Organizace je zažitá, děti se dobře do další skupiny začleňují.

Povinnosti jednotlivých pracovníků jsou uvedeny v ročním plánu školy, v pracovních náplních i stanovených kompetencích. Na týdenních operativních poradách jsou předávány

informace a diskutovány aktuální problémy. Na zahajovací poradě v září poskytla ředitelka pracovníkům všechny informace k provozu školy, organizaci i výchovnému zaměření, byl projednán a odsouhlasen organizační a vnitřní řád školy.

V posledním období se ředitelka školy zaměřila na dokončení rekonstrukce budovy školy, metodické vedení a hospitační činnost neprováděla. Učitelky se při svém dalším vzdělávání orientují na oblasti, odpovídající zaměření školy (problematika integrace, fyzické i duševní zdraví dětí, pohybové aktivity a kurzy práce na PC). Ne všechny se dalšího vzdělávání v roce 2003 zúčastnily. Hodnocení a sebehodnocení není ve škole zavedeno.

Personální podmínky jsou dobré, umožňují realizovat stanovené záměry školy.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova mateřské školy prošla tříletou zásadní rekonstrukcí, která probíhala za běžného provozu. Náročnou situaci zvládala ředitelka školy s pomocí celého kolektivu, dodatečné úpravy zajišťuje dodnes. Budova je členitá, pavilónová, s vlastním odpovídajícím zázemím pro každé oddělení. Ambulance CZSP má samostatný vchod pro veřejnost. Školu obklopuje udržovaná školní zahrada se vzrostlými stromy a členitým terémem.

Všechna oddělení mají své zázemí, prostorné, esteticky upravené třídy i herny. Dětský nábytek i zařizovací doplňky jsou nové, umožňují samostatnou obsluhu dětmi. Stejná velikost stolů a židliček však nezohledňuje různou výšku dětí ve smíšených skupinách. Děti v jedné části budovy se stravují ve svých třídách, další dvě třídy mají samostatné jídelny.

K nadstandardnímu vybavení ve třídách náleží nové variabilní herní koutky, stavebnicové sestavy, odpovídající množství i sortiment pomůcek a doplňkového materiálu. Speciální pomůcky pro rozvoj řečových dovedností a posílení organismu (gymbaly, flétny, „foukací“ hračky a předměty, různé pomůcky pro syntézu a analýzu slov...) podporují práci ve speciální třídě. Škola je vybavena hudebními nástroji a audiovizuální technikou. Ponejvíce jsou využívány přehrávače. Na počítačích je zpracovávána agenda školy.

Bohatě je vybavená učitelská i dětská knihovna, pohádkové knihy i odbornou literaturu učitelky v době inspekce využívaly.

Ředitelka reaguje na potřebu nových i obnovu stávajících pomůcek, které zajišťuje průběžně podle rozpočtu školy.

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Škola má stanoveny hlavní cíle výchovně-vzdělávací práce s naznačenou cestou jejich naplňování. Zaměřuje se na všestranný rozvoj dětí a upevňování zdraví dětí zdravotně oslabených a s různými handicap. Vzdělávací záměry jsou rozvedeny do třinácti oblastí. Třídní programy tvoří společná témata, odlišně zpracovaná v jednotlivých třídách převážně do klasických výchovných složek bez zjevné provázanosti. Jsou rozdělena zpravidla na týden, připravená předem na celý rok. Třída se skupinovou integrací pracuje podle individuálních plánů, zahrnujících základní a specializovanou péči.

Cíle vymezené ve vzdělávacím programu školy odpovídají obecným cílům předškolní výchovy. V oblasti speciální péče jsou pedagogické záměry reálné.

Povinná dokumentace je vedena přehledně. Některé dokumenty nebyly úplné (evidenční listy). Naplňování stanovených cílů bylo možno sledovat v zápisech přehledů výchovné práce.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrolní činnost ředitelky byla ve školním roce zaměřena především na problémy materiálně–technické v souvislosti s rekonstrukcí budovy. Systém kontroly v pedagogické oblasti není vytvořen. Příležitostné poznatky ředitelky i učitelek jsou využívány ke změnám v dílčích plánech i v práci s dětmi.

Kontrola naplňování vzdělávacího programu není v současné době zcela funkční.

Rozdělení dětí do věkově smíšených skupin je vhodné, vytváří prostředí pro vzájemné učení, přispívá výchově k toleranci a soucítění.

Uspořádání denních činností je ponecháno v kompetenci učitelek. Přetrvávající tradiční dělení jednotlivých činností a snaha o jejich splnění mělo často za následek krácení spontánních her. Délka frontálně řízených činností i jejich obsah nebyly vždy diferencovány přiměřeně věkovým zvláštnostem dětí v heterogenních třídách. Pitný režim je zajištěn celoročně, jeho organizace v jídelnách však nebyla dobře promyšlená. Po změně se již děti mohly napít ve svých třídách kdykoliv během dne a bez zbytečných přechodů a prostojů.

Denní základní i odbornou péči ve speciální třídě zajišťuje jedna učitelka, na které spočívá odpovědnost za realizaci výchovně-vzdělávacích, edukačních i reedukačních metod, včetně vedení náročnější dokumentace, ale také diagnostická a poradenská činnost. Ve třídě působí sama, neprobíhá souběžné působení dvou pedagogů, což je z hlediska speciální třídy nezbytné.

Přínosné pro rozvoj dětí (a to pro obě skupiny) se jeví pravidelné spojování speciální a běžné třídy při cvičení v tělocvičně základní školy a každodenně v odpoledních hodinách.

Způsob předávání informací mezi školou a rodiči (osobní jednání, nástěnky, společné akce dětí a rodičů, pravidelné schůzky) je funkční. Rodiče jsou organizováni v Unii rodičů a podílejí se na organizování i finančním zajištění akcí školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího programu má dobrou úroveň.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Všechny učitelky mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro mateřskou školu. Učitelka ve speciální třídě splňuje předpoklad speciálně pedagogického vzdělání.

Spontánní a řízené činnosti v běžných třídách

Spontánní činnosti

Prostorné třídy a herny, jejich uspořádání, vytvořené koutky pro námětové hry, množství i sortiment hraček, pomůcek a různých materiálů vytvářejí dobré podmínky pro hry dětí. Rozvoj ranních her byl omezen vyhrazeným časem. V některých třídách byly pozorované hry povrchní, bez vnitřního zaujetí, děti je častěji měnily. V námětových hrách se projevily jejich znalosti a vlastní zkušenost, rozvíjela se jejich tvořivost a fantazie. Jednání učitelek bylo nenápadné a klidné. Učitelky vyjadřováním důvěry ve schopnosti dětí podněcovaly jejich zájem o činnost a zvyšovaly jejich samostatnost.

Bezprostřední příprava se projevila vhodnou nabídkou her i výtvarných a pracovních aktivit. Některé práce byly využity jako pomůcka pro další činnost. Při manipulaci se skládkou

puzzle a sestavování drobných stavebnic si děti procvičovaly jemnou motoriku a prostorovou představivost, pracovaly s chybou. Možnosti emočního zapojení, individuální tempo a potřeba hry jednotlivých dětí nebyly v některých třídách plně respektovány. Hry končily výzvou učitelek, ne z potřeby dětí.

Spontánní činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Skupinově řízené činnosti byly dětem nabízeny i v době her. Zejména starší děti o ně měly zájem, pracovaly s chutí. Vlastní manipulací poznávaly vlastnosti materiálů, správné postupy práce. Výtvarné a pracovní aktivity (vytrhávání, sestavování, nalepování a dokreslování) byly velmi dobře připraveny, děti si vybíraly pomůcky i materiál. Navazovaly na předchozí činnosti a úkoly. Náročnost a tempo práce byly rozlišeny podle věku a schopností dětí. Závěrečné adresné zhodnocení práce přineslo dětem uspokojení.

V **ranním cvičení** chyběla diferenciacce, ne vždy byl počet cviků i počet jejich opakování optimální. Zájem a snaha dětí byly zvyšovány využitím náčiní, motivujícím slovním doprovodem i volbou zajímavé hry. Klavírní doprovod pomáhal dětem držet rytmus, jejich pohyb byl kultivovaný a bylo znát předchozí důsledné vedení. Atmosféra byla výrazně ovlivňována odlišným způsobem jednání učitelek emotivním povzbuzováním i nevhodným a opakovaným (tedy neúčinným) napomínáním stále stejných dětí.

Po svačině zařazené **frontálně vedené činnosti** nerespektovaly velký věkový rozdíl dětí ve skupině. Pouze v jednom případě byla společná činnost krátká, následovala práce starších dětí s učitelkou a volné hry mladších, jednou byly nabídnuty zcela volné aktivity. Většinu dětí střídání metod vždy znovu motivovalo. Sledované činnosti byly propojeny s reálným prostředím, přímou zkušeností i zážitky dětí. Zejména starší projevíly dobré znalosti o okolním světě. Děti živě komunikovaly, navazovaly bezprostřední kontakty i s inspektorkou. V jednom případě byl verbální přístup učitelky méně akceptující. V dalších skupinách byly slovní projevy učitelek a dětí vyvážené, jejich postoje byly vstřícné.

Řízené činnosti měly dobrou úroveň.

Spontánní a řízené činnosti ve speciální třídě

Ve speciální třídě jsou umístěny děti s řečovými a zdravotními problémy na doporučení odborných pracovišť (SPC pro vady řeči, PPP, pediatrů) v souladu se směrnicí MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení čj.: 13 710/2001-24 ze dne 6. června 2002. Výjimkou povolila ředitelka navýšení počtu dětí z osmi na 15.

Kooperativní způsob speciální podpory je založen na spolupráci školy, odborných pracovišť a rodičů. Pro každé dítě je zpracován a průběžně vyhodnocován individuální plán na základě podkladů odborných zpráv z SPC a PPP. Zahrnuje odbornou logopedickou péči (zajišťuje speciální pedagožka, logopedka) doplněnou jógovým cvičením (lektor) a rehabilitací (ambulance CZSP). Do oblasti odborné péče prováděné učitelkou – speciální pedagožkou je zahrnuta péče o fyzické předpoklady (dechová gymnastika, cvičení na gymbalech, pískání na flétnu, jógová cvičení aj.) a rozvoj řečových kompetencí (návčik koncentrace, posílení orality, cvičení oromotorická, fonační, grafomotorická, návčik jazykového tonu aj.).

Denní program byl uspořádán s důrazem na **hru** jako hlavní výchovně-vzdělávací prostředek. Děti si vybíraly hračky i hry podle své vlastní volby, využívaly je k rozvíjení dovedností. Laskavý a podporující přístup učitelky stimuloval jejich aktivitu. Děti měly důvěru učitelky, byly vedeny k samostatnosti při sebeobsluze i při běžných každodenních činnostech,

tolerantnímu chování a k vzájemně hezkým vztahům. Jejich schopnost spolupráce byla vysoká. Měly vytvořen dostatečný prostor k vlastní seberealizaci, samostatně řešily vzájemné vztahy.

Plánované aktivity, směřované ke **kompensaci specifických poruch**, byly nabídnuty v průběhu her a realizovány podle schopností dětí individuální i skupinovou formou. Díky zkušenosti a odborným znalostem učitelky přistupovaly děti k připraveným činnostem přirozeně a bez pocitu vedení. Pozitivní prožívání úspěšného řešení úkolů napomáhalo k fixaci správných postupů myšlenkových, sociálních i vztahových. Příznivé, konkrétní a vždy adresné hodnocení posilovalo dětskou sebedůvěru a sebevědomí. **Pohybové aktivity** byly realizovány v souladu s plánovanými individuálními a skupinovými postupy. Při cvičení ve třídě byly zařazovány prvky jógy k procvičení koncentrace. V prostorách tělocvičny ZŠ si děti zvykaly na náročnější pohyb při překonávání překážek, cvičily obratnost a zlepšovaly orientaci v prostoru. Součinností učitelky při cvičení obou tříd bylo dosaženo vysoké efektivity. Prodloužení úvodní části cvičení se promítlo negativně do zkrácení pobytu venku.

Zvolené metody práce vedly děti k učení vlastní zkušeností, zejména při rozhovorech u obrázků, manipulaci s drobnými konstruktivními stavebnicemi, skládání puzzle. Příznivě na děti působil komunitní kruh s jasnými pravidly, které učitelka i děti důsledně dodržovali. Všechny děti měly možnost se vyjádřit (aktuálním tématem byl zápis do první třídy). Atmosféra byla přátelská, důvěrná. Různorodé činnosti i jejich organizace odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Náročné a oddechové aktivity učitelka střídala s ohledem na psychickou i fyzickou unavitelnost integrovaných dětí.

Spontánní a řízené činnosti ve speciální třídě měly vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pohybové dovednosti dětí odpovídaly věku; při cvičení v tělocvičně se děti projevovaly obratně, se znalostí pravidel a náležitou pohybovou kulturou.

V sebeobsluze byly děti přiměřeně samostatné. Podmínky pro průběžné upevňování sebeobslužných návyků byly promyšleně vytvářeny.

Vzájemná komunikace mezi dětmi byla častá. K učitelkám přistupovaly děti s důvěrou.

Jazyková a řečová dovednost dětí byla v jednotlivých skupinách odlišná, vyskytly se řečové nedostatky (jsou důsledkem přijímání dětí se specifickými problémy, kterým je věnována odborná péče).

Děti projevovaly přiměřené sebevědomí a samostatnost.

Sociální role děti přijímaly v námětových hrách i při péči o mladší kamarády.

Úroveň poznatků o okolním světě byla dobrá. Myšlení dětí se pohybovalo v oblasti konkrétně-názorného myšlení.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve zřizovací listině se shodují s údaji v rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Přestože zřizovatelem nebyla povolena doplňková činnost, byli ke stravování přihlášení tři cizí strážníci. Po provedené rekonstrukci jídelny se zvýšil počet strážníků na 99 a kapacita, stanovená v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení na 86 jídel tím byla překročena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. POS/43/02/ZL z 20. října 2002 vydaná Statutárním městem Liberec
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. OŠM-156/02-RZS ze dne 18. prosince 2002 vydané Krajským úřadem Libereckého kraje
3. Výkaz Škol (MŠMT) V1 - 01 o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003
4. Přehledy docházky všech tříd ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy výchovné práce všech tříd na školní rok 2003/2004
6. Evidenční listy všech dětí přijatých k docházce ve školním roce 2003/2004
7. Přihlášky a rozhodnutí o přijetí dětí aktuálně docházejících do mateřské školy
8. Organizační řád ze dne 19. června 2003 s účinností od 2. ledna 2003
9. Vnitřní řád školy s platností od 2. ledna 2002
10. Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky ze dne 2. ledna 2003
11. Vnitřní řád pro provozní pracovníky ze dne 2. ledna 2003
12. Zápis ze schůzky rodičů ze dne 24. září 2002, 18. března 2003 a 9. října 2003
13. Oznámení o chodu školy po dobu rekonstrukce ze dne 21. května 2003
14. Kritéria hodnocení zaměstnanců na školní rok 2003/2004
15. Přenesené kompetence zástupkyně ředitelky – nedatováno
16. Roční plán s přílohami na školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Mateřská škola prošla v posledních letech rozsáhlou rekonstrukcí, jenž podstatně zlepšila prostředí, ve kterém děti pobývají. Ředitelka byla v tomto období plně zaměstnána administrativou a kontrolou průběhu stavebních úprav probíhajících za provozu školy, který byl omezen jen nepatrně.

Personálně jsou obsazeny všechny třídy kvalifikovanými učitelkami s dlouholetou pedagogickou zkušeností.

Prostorové podmínky jsou velmi dobré, prostředí působí příjemně. Vybavení hračkami a pomůckami podporuje výchovně-vzdělávací cíle školy, bohatá je zásoba speciálních pomůcek. Na tělesnou výchovu je využívána tělocvična blízké základní školy.

Komplexní speciální péči poskytuje škola ve spolupráci s dalšími subjekty. Zvolený program speciální třídy podporuje individuální rozvoj dětí a plně respektuje jejich dispozice. Se skupinou integrovaných dětí však pracuje pouze jedna učitelka.

Školní vzdělávací program je ve fázi ověřování. V navštívených třídách převažovaly frontální řízené činnosti, v některých případech se aktivity prolínaly a střídaly, děti měly možnost výběru.

Vstřícný přístup učitelek, akceptující potřeby jednotlivých dětí, se odrážel ve vzájemných přátelských vztazích mezi dětmi a v jejich přirozené komunikaci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Bc. Růžena Janatová	R. Janatová v. r.
Členové týmu	Mgr. Věra Jirkalová	V. Jirkalová v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Libuše Škoudlilová
Jana Čermáková

V Semilech dne 27. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Hana Kubínová	H. Kubínová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Ke Stadionu 183, 513 01 Semily. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	13. 4. 2004	H5-1043/04-1075
Zřizovatel	13. 4. 2004	H5-1044/04-1075

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	--	Připomínky nebyly podány.